

Wymagania edukacyjne na ocenę dostateczną z języka polskiego dla klasy VII w roku szkolnym 2021/2022

1) Kształcenie kulturowe i literackie

Uczeń:

- zna podstawowe fakty z życia autorów lektur obowiązkowych: Jana Kochanowskiego, Ignacego Krasickiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Aleksandra Fredry, Henryka Sienkiewicza, Antoin'a de Saint – Exuper'ego,
- omawia treść lektur obowiązkowych oraz innych czytanych samodzielnie tekstów,
- określa ramy czasowe starożytności, renesansu, oświecenia, romantyzmu, pozytywizmu oraz najważniejsze fakty związane z wymienionymi epokami literackimi,
- określa rodzaj i gatunek literacki poznanych na lekcjach utworów literackich,
- w utworach prozatorskich określa elementy świata przedstawionego (czas i miejsce wydarzeń, bohaterowie, narrator),
- charakteryzuje głównego bohatera utworu lub bohaterów występujących we fragmentach czytanego tekstu,
- zapisuje wydarzenia utworu literackiego w punktach,
- określa rodzaj narracji,
- charakteryzuje twórczość H. Sienkiewicza,
- wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu,
- wskazuje sceny komiczne i tragiczne w omówionych utworach dramatycznych,
- podaje przykłady różnych rodzajów komizmu,
- wskazuje podmiot liryczny oraz adresata utworów lirycznych,
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego oraz adresata lirycznego,
- dokonuje podziału tekstu lirycznego na części tematyczne,
- wskazuje środki stylistyczne obecne w tekście oraz podaje ich nazwy,
- formułuje główną myśl czytanych tekstów,
- wymienia rodzaje archaizmów,
- przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów występujących w utworze,
- ustala przynależność gatunkową wiersza,
- charakteryzuje twórczość J. Kochanowskiego, A. Mickiewicza,
- wyjaśnia znaczenie pojęć: *mit, przypowieść, fraszka, pieśń, tren, satyra, bajka, komedia, ballada, monolog, dialog, didaskalia, wiersz sylabiczny, rym, metafora, porównanie, pytanie retoryczne, anafora, powtórzenie, apostrofa, archaizm, symbol, nauka moralna, realizm, fantastyka, komizm (sytuacyjny, postaci, językowy)*.

2) Formy wypowiedzi

Uczeń:

- redaguje: opis dzieła sztuki, charakterystykę, opowiadanie z dialogiem, zaproszenie, ogłoszenie, plan zdarzeń, streszczenie, recenzję,
- zna i redaguje elementy rozprawki do podanego tematu: stawia tezę, formułuje argumenty, podaje przykłady; tworzy wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności.

3) Nauka o języku

Uczeń:

- wymienia i charakteryzuje odmienne i nieodmienne części mowy,
- nazywa części mowy występujące w tekście,
- określa formę odmiennych części mowy,
- definiuje imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe oraz omawia sposoby ich powstawania, wskazuje je pośród innych części mowy,
- tworzy imiesłowy od podanych czasowników,
- wymienia i charakteryzuje części zdania,
- nazywa części zdania,
- wymienia rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi,
- dzieli wypowiedzenia w zależności od ilości orzeczeń,
- wymienia typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie,
- definiuje imiesłowowy równoważnik zdania,
- wyjaśnia różnicę między mową zależną i niezależną,
- wskazuje mowę zależną i niezależną w tekście,
- przekształca wypowiedzi z mowy niezależnej w zależną,
- zapisuje dialog,
- przedstawia zasady tworzenia przymiotników złożonych,
- wyjaśnia, czym są skróty,
- omawia zasady skracania wyrazów,
- referuje zasady zapisu oraz odmiany skrótowców,
- odnajduje skróty i skrótowce w tekście, wyjaśnia ich znaczenie,
- odróżnia zrosty od złożeń,
- przedstawia podział głosek,
- określa funkcję głoski *i* w podanych wyrazach,
- przedstawia zasady, według których zachodzą upodobnienia fonetyczne,
- wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach
- wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście,
- zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią,
- omawia zasady akcentowania i na ogół poprawnie akcentuje czytane wyrazy,
- wskazuje wyrazy podstawowe i pochodne
- dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i formant,
- wskazuje formanty i ich typu,
- wskazuje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo,
- wskazuje wyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów,
- objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych,

→ wyjaśnia pojęcia: *treść i zakres znaczeniowy wyrazu, wyraz wieloznaczny, synonim, homonim, antonim, złożenie, zrost, zestawienie, przyrostek, przedrostek, wrostek, podstawa słowotwórcza, formant, formant zerowy, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, samogłoska, spółgłoska, głoska, litera,*

4) Ortografia i interpunkcja

Uczeń:

- wymienia części mowy, z którymi *nie* piszemy łącznie i rozdzielnie,
- wymienia wyjątki od obowiązujących reguł,
- wymienia zasady pisowni nie z imiesłowami,
- omawia zasady pisowni przedrostków: *z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-*,
- omawia zasady pisowni przyrostków *-dzki, -dztwo, -cki, -ctwo, -stwo*.
- wymienia zasady pisowni wyrazów z *ą, ę, om. on, em, en*,
- zna zasady stawiania przecinka w zdaniu złożonym podrzędnie i współrzędnie,
- stara się stosować poznane zasady w praktyce.